

-ARAŞTIRMA MAKALESİ-

BELEDİYELERDE SOSYAL GİRİŞİMCİLİK UYGULAMALARI: KARADENİZ BÖLGESİ ÖRNEĞİ*

Yusuf ESMER

Doç. Dr.

Bayburt Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi

E-mail: yesmer@bayburt.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-3691-1730

Muhammet YÜKSEL

Öğr. Gör.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Terme Meslek Yüksekokulu

E-mail: muhammet.yuksel@hotmail.com

ORCID ID: 0000-0002-6099-0160

Özet

Son dönemlerde küreselleşme ve teknolojideki hızlı değişim iş yaşamında rekabeti artırarak toplum isteklerinin karşılanmasında birtakım kolaylıkları ortaya çıkarmakla birlikte aynı zamanda bazı sosyal sorunları da beraberinde getirmiştir. Bu sosyal sorunların çözümünde önemli bir rolü olan sosyal girişimciliğin önemi her geçen gün artmaktadır. Sosyal girişimcilik maddi çıkarların ikinci planda olduğu, toplum refahını arttırmak ve toplumsal sorunların çözümü için özel ve kamu tüm örgütlerde olması gereken bir girişimcilik türüdür. Bu bağlamda sosyal girişimciliğe sahip örgütler toplumun ekonomik ve kültürel gelişimine katkı sağlamaktadır. Sosyal girişimcilik olgusuna sahip olması gereken örgütlerin başında ise yerel yönetimler kapsamında faaliyet gösteren belediyeler gelmektedir. Bu çalışmanın amacı belediyelerde sosyal girişimcilik olgusunu incelemektir. Bu amaç doğrultusunda Türkiye`de Karadeniz Bölgesi`nde yer alan

* Bu makale bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun hazırlanmıştır.

Bu çalışma 7-9 Kasım 2019 tarihinde Gümüşhane`de düzenlenen “II. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi (USBK)`nde tam metin olarak sunulan bildirinin güncellenmiş ve genişletilmiş halidir.

Atf (APA): Esmer, Y. & Yüksel, M., (2020), Belediyelerde Sosyal Girişimcilik Uygulamaları: Karadeniz Bölgesi Örneği, Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 12 (2): 170-188

merkezi belediyeler tarafından gerçekleştirilen sosyal girişimcilik uygulamaları araştırılmıştır. Araştırma 2019-2020 yıllarında gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda bu belediyelerde birçok konuda sosyal girişimcilik uygulamasının olduğu ancak bunların yeterli olmadığı belediyelerin sosyal girişimcilik olgusuna daha çok önem vermeleri gerektiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal girişimcilik, yerel yönetimler, belediyeler

Alan Tanımı: Girişimcilik, Sosyal Girişimcilik

SOCIAL ENTREPRENEURSHIP APPLICATIONS IN MUNICIPALITIES: EXAMPLE OF THE BLACK SEA REGION

Abstract

In recent years, globalization and rapid changes in technology have increased competition in business life, while bringing out some conveniences in the provision the demands of society, it has also brought some social problems. The importance of social entrepreneurship which plays an important role in solving these social problems is increasing day by day. Social entrepreneurship is a type of entrepreneurship in which private and public organizations should be present in order to increase the welfare of society and solve social problems. In this context, organizations with social entrepreneurship contribute to the economic and cultural development of society. Municipalities operating under local governments are among the organizations that are expected to incorporate the phenomenon of social entrepreneurship. The aim of this study is to examine the phenomenon of social entrepreneurship in municipalities. For this purpose, social entrepreneurship practices carried out by central municipalities in the Black Sea Region in Turkey is investigated. The research was conducted in 2019-2020. As a result of this research, it is determined that there are many social entrepreneurship practices in this municipalities but they are not sufficient and they should give more importance to the concept of social entrepreneurship.

Keywords: Social entrepreneurship, local governments, municipalities

Jel Code: L26, L31

1. Giriş

Günümüzdeki hızlı değişim ve gelişim ile birlikte her alanda yaşanan rekabet anlayışı da benzer şekilde dönüşüme uğramıştır. Bu durum sadece bireylerin değil, aynı zamanda tüm örgütlerin de rekabet yöntemlerini yeniden gözden geçirmelerine yol açmakta, misyon (özcü görev) ve vizyonlarında (özbakış) değişiklik yapmalarına ve alternatif yol aramalarına neden olmaktadır. Örgütler

yeni yol arayışı içerisinde iken ortaya atılan, akademik ve iş çevrelerince kabul edilen birçok fikir denenmektedir. Bu fikirlerin en önemlilerinden biri sosyal girişimcilik olup, bu anlayış örgütlerin sadece kar elde etmek için var olan mekanizmalar olmadıklarını aynı zamanda örgütlerin birer sosyal varlık olduklarını ve topluma hizmet etmeleri gerektiğini öngörmektedir. Bu nedenle günümüzde örgütler birçok sosyal girişimcilik örneğine tanıklık etmektedir. Diğer yandan günümüzde sosyal fayda amaçlı sayısız örgütler oluşmakta ve bu amaçla çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Bu örgütlerin içinde kar amacı güdenler olduğu gibi sadece sosyal fayda oluşturmak amacıyla kurulanlar da bulunmaktadır. Bu tür örgütleri kuran ya da örgütleri bu tür faaliyetlere yönlendiren kişilere sosyal girişimci adı verilmektedir. Sosyal girişimcilerin en belirgin özellikleri, finansal açıdan yeterli olmaları, vizyonları finansal odaklı olmayıp daha çok sosyal odaklı olması ve bu tür faaliyetlerde istekli olmalarıdır. Sosyal girişimciler, toplumsal sorunları çözmeye yönelik projeler geliştiren, sosyal dönüşümü sağlayan, sosyal değer üretmeyi amaçlayan ve kar amacı gütmeyen kişilerdir (Taş ve Şemşek, 2017: 484). Sosyal girişimciler, sosyal girişimcilik faaliyetinde bulunmaktadırlar. Sosyal girişimcilik, sosyal fayda üretmeyi amaçlayan, sosyal sorunlara yönelik çözümler sunmaya çalışan ve kar amacı olmayan sosyal amaçlı bir girişimcilik türüdür (Özdevecioğlu ve Cingöz, 2009: 81). Sosyal girişimciler ile ticari girişimciler arasında benzer yönler olmakla birlikte ayrıştıkları en önemli husus ise şudur: Ticari girişimciler ekonomik değer sağlamaya çalışırken, sosyal girişimciler ise sosyal değerlere eğilmektedirler. Dolayısıyla sosyal girişimciler, sosyal değerler oluşturmak amacıyla önlerine çıkan fırsatları değerlendirerek hayata geçiren ve topluma eğitim, sağlık, insan haklarının korunması gibi birçok konuda faydalar sağlayan gerçek ya da tüzel kişilerdir (Sharir ve Lerner, 2006: 5-7; Marshall, 2011:185).

Sürekli değişen ve gelişen dünyada rekabet ortamı insan ilişkilerini olumsuz etkilemekte ve toplumsal sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu nedenle örgütlerin toplumsal sorunların çözümünde önemli bir etkisi olan sosyal girişimcilik uygulamalarına önem vermeleri gerekmektedir. Sosyal girişimciliğe önem vermesi gereken örgütlerin başında ise halkın sosyal refahını arttırmaya yönelik birçok sorumluluğu bulunan yerel yönetimler gelmektedir. Özellikle yerel yönetimler bünyesinde belediyeler, yerel sorunlara daha fazla hâkim olmaları nedeniyle yerel anlamda sosyal girişimciliği yönetebilecek güçte örgütlerdir. Ayrıca belediyeler tarafından sosyal belediyeçilik anlayışının benimsenerek sosyal girişimciliğin uygulanabileceği politikalar da güdülebilmektedir (Koçak ve Kavi, 2014: 28). Diğer yandan yerel yönetimler ve sosyal girişimciler, iki farklı örgütsel biçimi temsil etmekle birlikte her ikisinin de

yerel kalkınma sürecinde önemli rolü bulunmaktadır (Duniam ve Eversole, 2013: 16). Bu nedenle belediyelerde gerçekleştirilen sosyal girişimcilik uygulanmalarının araştırılması ve bir durum tespitinin yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda çalışmada Türkiye’de Karadeniz Bölgesi’nde faaliyet gösteren merkezi belediyelerin gerçekleştirmiş oldukları ve yürüttükleri sosyal girişimcilik faaliyetleri nitelik ve nicelik yönünden incelenmektedir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde öncelikle sosyal girişimcilik olgusu açıklanmakta, sonrasında ise belediyelerde ya da yerel yönetimlerde sosyal girişimcilik konusu ile ilgili literatür taramasına yer verilmektedir.

2.1. Sosyal Girişimcilik

Girişimcilik, para kazanmak amacıyla emek, doğa, sermaye, bilgi ve teknoloji gibi üretim faktörlerinin organize edilerek işletme kurulması ve böylece mal ya da hizmet üretilmesidir. Bu bağlamda girişimcilik “ekonominin lokomotif” olarak görülmektedir. Ancak girişimcilik yalnızca ekonomik bir faaliyet olarak görülmemektedir. Girişimcilerin üretimde bulunmak, kar elde etmek gibi ekonomik amaçlarının yanında topluma hizmet sunmak, refah sağlamak, sosyal sorumluluk ve yoksullukla mücadele etmek gibi sosyal amaçları da bulunmaktadır (Esmer ve Yüksel, 2018: 269; Esmer, 2019: 1041). Bu noktada sosyal girişimcilik olgusu ortaya çıkmaktadır. Girişimcilik ve sosyal kavramların bir bileşimi olan sosyal girişimcilik, ekonomik ve sosyal yönden geri kalmış toplumlarda yoksullukla mücadele yenilikçi çözümler geliştirmeyi amaçlayan önemli bir girişimcilik türüdür (Gusseïnova, 2015:1). Diğer yandan sosyal etki, büyüme, yenilik ve sürdürülebilirliği temel alarak yoksulluk, sağlık, eğitim, çevre ve insan hakları gibi birçok konuda ortaya çıkan problemleri çözmeye yönelik uzun vadeli projeler geliştirerek sosyal dönüşümü sağlamaya dönük gerçekleştirilen girişimcilik yaklaşımıdır (Tutar ve Altınkaynak, 2014: 46). Sosyal girişimcilik faaliyetinde bulunan kişiler “sosyal girişimci” olarak adlandırılmaktadır. Sosyal girişimciler, finansal anlamda bağımsız olan, kendi kendine yetebilen ve sürdürülebilir bir girişimcilik yaklaşımıyla sosyal bir değer oluşturmayı amaçlayan ve bir misyona sahip kişilerdir (Abu-Saïfan, 2012: 25). Literatüre göre bir bireyi ya da örgütü sosyal girişimci yapan bazı özellikler bulunmaktadır. Rahim (2019: 1) sosyal girişimcilerin son 20 yıl içerisinde sergiledikleri 10 önemli özelliği şu şekilde sıralamaktadır:

- Sosyal girişimciler sabırsızdırlar.
- Hevesli ve tutkuludurlar.

- Başkalarını değiştirme arzusunda değildirler.
- Sosyal refahı iyileştirme taahhüdünde bulunurlar.
- Yenilikçidirler.
- Problem çözme konusunda pratiktirler.
- Risk almayı severler.
- Hayırseverdirler.
- Megalomanik (büyüklük taslama, kendini beğenme, kibirlenme) bir kişiliğe sahip değildirler.
- Takım çalışmasına güvenirlirler.

Pignet ve Verdi'ye göre ise başarılı sosyal girişimcilerin özellikleri şu şekilde sıralanmaktadır (Pignet, 2015: 1; Verdi, 2018: 1):

- Başarılı sosyal girişimciler yaratıcıdır.
- Kendilerine güvenirlirler.
- Azimlidirler.
- Liderdirler.
- Takım ve dayanışma ruhuna sahiptirler.
- Değişimlere hızlıca adapte olabilirler.
- İnatçıdır.
- Esnekler.
- Becerilerini çok iyi kullanırlar.
- Sosyal problemlere odaklanırlar.
- Problem çözmeye niş alanları keşfederler.

2.2. Literatür Taraması

Korosec ve Berman (2006) belediyelerin sosyal girişimciliğe nasıl yardımcı olduklarını ve topluluklarındaki sosyal sorunların ele alınması için inisiyatif alan özel kişi ve kuruluşların faaliyetlerini incelemiştir. Belediyelerin sosyal sorunlara karşı farkındalığı artırarak sosyal girişimcilere yardım ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Irani ve Elliman (2008) yerel yönetimlerde sosyal girişimciliği destekleyen bir e-inovasyon modeli geliştirmişlerdir. Bu model yerel yönetimlerde yaygın olan korumacı ve riskten kaçınan kültürü tehdit eden sürece hizmet etmeyi amaçlamaktadır. Duniam ve Eversole (2013) yerel yönetim-sosyal girişim etkileşiminin üç ana türü olduğunu ileri sürmüşlerdir. Bunlar; sosyal girişimleri oluşturan, sosyal girişimleri destekleyen ve sosyal girişimlerle ortaklıkta bulunan yerel yönetimlerdir. *Sosyal girişimler oluşturan yerel yönetimler*; yerel yönetimlerin, hizmet sunumundaki boşlukları doldurması ve sosyal sorunların temel stratejik öncelikleriyle güçlü ve uyumlu bir şekilde

almasıdır. *Sosyal girişimleri destekleyen yerel yönetimler*: Yerel yönetimlerin yerel bölgelerinde yeni ve mevcut sosyal girişimlerin gelişimini finansman programları, eğitim programları ve /veya sosyal satın alma politikaları ve girişimleri yoluyla açıkça desteklemeleridir. *Sosyal girişimlerle ortaklıkta bulunan yerel yönetimler*: Yerel yönetimlerin belirli bir amaç için belirli sosyal girişimlerle resmi ortaklıklarda bulunmalarıdır. Koçak ve Kavi (2014) sosyal belediyeçilik ile sosyal girişimciliği ilişkilendirmeye çalışmışlardır. Vatandaşların sosyal ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için sosyal girişimcilik olgusuna gereksinim duyulduğu vurgulanmaktadır. Bu bağlamda belediyelerin vatandaşa hizmet sunarken ne yapmaları gerektiğini anlayabilmeleri için sosyal girişimciliği iyi anlamaları ve kavramaları gerekmektedir. Oktay vd. (2015) belediyelerde sosyal girişimciliğin yerel kalkınma üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Belediyelerin sosyal girişimcilik yoluyla katma değer sağlayan birçok sürdürülebilir projeyi gerçekleştirebildikleri ileri sürülmüştür. Ayrıca belediyelerde birçok sorunun çözümü ve dezavantajlı durumda olan birçok grubun gerçek potansiyellerinin ortaya çıkarılabilmesi sosyal girişimcilik sayesinde mümkün olabilmektedir. Hogenstijn vd. (2018) sosyal girişimciler ve yerel yönetimler arasındaki diyalogu kolaylaştırmak için araştırma temelli araçlar geliştirmeye çalışmışlardır. Bu amaç doğrultusunda yerel yönetime yönelik belirli görüşleri olan sosyal girişimci stereotipi şeklinde yenilikçi bir araç geliştirilmiştir. Bu araç, sosyal girişimciler ile yerel yönetimler arasında diyalogu geliştirmek için bir iletişim aracı olarak hizmet etmektedir. Davulcu (2019)'ya göre sosyal girişimcilik bireysel çıkarların yerini toplumsal çıkarların almasını sağlamaktadır. Böylece sosyal girişimcilik belediyelerde dayanışma-yardımlaşma ve imece yöntemi ile yerel kalkınmayı desteklemektedir. British Council (2019)'a göre ise Türkiye'de bazı belediye ve yerel yönetimlerin sosyal girişimciliği proje ve etkinlik bazlı destekledikleri görülmektedir. Örneğin, Eskişehir Tepebaşı Belediyesi sosyal girişimcilik kuluçka merkezi, Bursa Nilüfer Belediyesi ise Nilüfer inovasyon merkezi açmıştır. Şimşek ve Altun (2020) literatürden hareketle sosyal hizmet, sosyal girişimcilik ve sosyal belediyeçilik arasındaki ilişkileri ortaya koymaya çalışarak sosyal belediyeçilikte sosyal hizmet ve sosyal girişimcilik faaliyetlerinin önemini vurgulamışlardır. Modern bir toplum ve sürdürülebilir kalkınma için objektif sosyal girişimcilik uygulamalarına ihtiyaç duyulduğu ileri sürülmüştür. Salomons (2020) sosyal girişimciler ve yerel yönetimler arasındaki işbirliğini etki ve nedensellik yöntemini kullanarak incelemişlerdir. Sosyal girişimcilerin etkili mantığı, yerel yönetimlerin ise nedensellik mantığını uyguladıkları tespit edilmiştir. Ayrıca sosyal girişimciler ve yerel yönetimler arasındaki işbirliği dinamikleri hakkında fikir veren ve farklı karar alma mantığının kullanımından

kaynaklanan üç farklı engel belirlenmiştir. Birinci olarak, sosyal girişimciler araç odaklı iken, yerel yönetimler ise hedef odaklıdır. İkinci olarak, sosyal girişimcilerin ve yerel yönetimleri, stratejik ittifaklar konusunda farklı bir anlayışa sahip oldukları görülmektedir. Üçüncü olarak, sosyal girişimciler esnekliğe ve beklenmedik durumlardan yararlanmaya odaklanma eğiliminde iken, yerel yönetimler ise mevcut bilgileri kullanmayı tercih etmekte ve kural temelli karar verme yoluyla belirsizlikten kaçınılmaktadırlar.

3. AMAÇ VE YÖNTEM

Çalışmada “Belediyelerde sosyal girişimcilik projeleri gerçekleştirilmekte midir?”, “Eğer sosyal girişimcilik projeleri gerçekleştiriliyorsa, bu projeler kimlere yönelik, hangi amaçla, hangi yöntem kullanılarak ve nasıl gerçekleştirilmektedir?” sorularına yanıt aranmaktadır. Bu doğrultuda çalışmada belediyelerin gerçekleştirmiş oldukları ve yürüttükleri sosyal girişimcilik uygulamalarının nitelik (belediye adı, proje adı, hedef kitle, amaç/yöntem/uygulama) ve nicelik (sayı, yüzdesel dağılım) incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmaktadır. Çalışmanın evrenini Türkiye’de Karadeniz Bölgesi’nde yer alan merkezi belediyeler oluşturmaktadır. Karadeniz Bölgesi’nde 3’ü büyükşehir olmak üzere toplamda 18 merkezi belediye bulunmaktadır. Bu belediyelerin sosyal girişimcilik faaliyetleri ilgili belediyelerin web siteleri üzerinden araştırılarak değerlendirilmiştir. Araştırma 2019-2020 yıllarında gerçekleştirilmiştir. Araştırmada belediyelerin gerçekleştirdikleri tüm sosyal girişimcilik uygulamalarına ulaşılammıştır. Çünkü belediye yönetimlerinin stratejik olarak gördüğü, paylaşılmasını istemediği ya da herhangi bir nedenle websitelerine koymadığı sosyal girişimcilik uygulamalarının olduğu düşünülmektedir (Esmer vd., 2019: 132). Bu nedenle az sayıda örnek üzerinden değerlendirme yapılmıştır. Bu durum araştırmanın önemli bir kısıtı olarak görülmektedir. Araştırmada elde edilen veriler tablolar halinde sunularak açıklanmaktadır.

4. BULGULAR

Yapılan araştırmada Karadeniz Bölgesi merkezi belediyelerin sosyal girişimcilikle ilgili projeler gerçekleştirdikleri görülmektedir. Belediyelere ait ulaşılan sosyal girişimcilik projeleri ile ilgili bulgular Tablo 1 ve Tablo 2’de verilmektedir.

Tablo 1. Karadeniz Bölgesi Merkezi Belediyelerinin Sosyal Girişimcilik Projeleri

Belediye Adı	Proje Adı	Hedef Kitle	Amaç/Yöntem/Uygulama
--------------	-----------	-------------	----------------------

ORGANİZASYON VE YÖNETİM BİLİMLERİ DERGİSİ

Cilt 12, Sayı 2, 2020 ISSN: 1309-8039 (Online)

Samsun Büyükşehir Belediyesi	Engelliler Plajı	Engelliler	Türkiye de bir ilk olarak hizmete açılmış olup, bu tesis, hem eğitim (engelliler dahil) hem de rehabilitasyon hizmeti verecek şekilde uygulamaya geçirilmiştir (Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	Yaşlılar Kulübü	Yaşlılar	Yaşlılar Kulübü ile huzurevlerinin, akliselimini yitirmiş, naçar, adeta melankolik hale gelmiş, arkadaşlık yapılamayacak kadar düşkün insanların evi haline gelmesi amaçlanmıştır (Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1)
	Kültür Evleri Sitesi	Yerel Halk	Proje ile dayanışma ve hemşericilik bağlarının güçlendirilmesi hedeflenmiştir (Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	Çocuk Köyü	Çocuklar	Çocukların yeteneklerini ortaya koyabilecekleri sanat atölyelerinin yer aldığı çocuk köyü projesinin hayata geçirilmesi amaçlanmıştır (Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	Evde Bakım Hizmeti	Yaşlılar	Samsun Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde ikamet eden, eşyle veya yalnız yaşayan, 60 yaş üzerinde kişilerin temel ihtiyaçlarının karşılanması hedeflenmiştir (Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	Samsun ve İlçeleri Aşevleri Projeleri	İhtiyaç Sahipleri	Toplumun dezavantajlı kişilerine sosyal inceleme raporu ve ilgili komisyon kararı doğrultusunda sıcak yemek yardımında bulunulması hedeflenmiştir (Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	Bağımlılar Tedavi, Rehabilitasyon ve Hayata Kazandırma Merkezi	Madde Bağımlıları	Bağımlıların sosyal hayata katılımları ilaçsız tedavi yöntemleri örnek uygulama olarak hayata geçirilecektir (Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	Kadın Eğitim ve Kültür Geliştirme Merkezleri	Kadınlar	Kadınların sosyal, kültürel alanlarda daha etkin olabilmeleri amaçlanmaktadır (Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	Sosyal Girişimcilik Eğitimi	Kamu ve Özel Sektör Temsilcileri	Sosyal girişimciliğin bilinirliğini artırmak amacıyla kamu ve özel sektör kuruluşları ile işbirliğinde bulunarak “Türkiye Sosyal Girişimcilik Ağı Projesi” kapsamında sosyal girişimcilik eğitimi verilmiştir (Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1)
	Ünye Akıllı Bisiklet	Yerel Halk	55 adet akıllı park ünitesi, 32 adet akıllı bisiklet ve 4 adet akülü engelli aracı şarj istasyonu vatandaşların hizmetine sunulmuştur (Ordu Büyükşehir Belediyesi, 2019. 1).
	Gül Yetiştiriciliği Destekleme	Yerel Üreticiler	Proje kapsamında 40.250 adet gülfidanı alınarak Ordu ilinin Altınordu, Fatsa, Ünye ve Perşembe ilçelerinde faaliyet gösteren üreticilere dağıtılmıştır (Ordu Büyükşehir

ORGANİZASYON VE YÖNETİM BİLİMLERİ DERGİSİ

Cilt 12, Sayı 2, 2020 ISSN: 1309-8039 (Online)

Ordu Büyükşehir Belediyesi			Belediyesi, 2019: 1).
	Lojistik Sektörüne Nitelikli Personel Yetiştirme	Lojistik Sektörü Çalışanları	52 işsiz gencin Lojistik sektörünün ihtiyaçları doğrultusunda genel ve mesleki beceri, iş yeri stajı eğitimleri yoluyla istihdam edilmeleri sağlanmıştır (Ordu Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	Ordu Su Kazalarını Engelleme Merkezi	Yerel Halk	9 plajda su kazalarını engelleme hizmeti verilmiştir (Ordu Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	4 Mevsim Ordu 1. Ulusal Fotoğraf Yarışması	Yerel Halk	Ordu Fotoğraf Sergisi bir ay boyunca ziyarete açık kalarak Ordu'nun doğal güzellikleri tanıtılmaya çalışılmıştır (Ordu Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	Tenis Sporları Tesisi		Yeşil alanlar ile spor kampüsü oluşturulmak amaçlanmıştır (Ordu Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
Trabzon Büyükşehir Belediyesi	Altındere Vadisi Sosyal Tesis Projesi	Yerel Halk	İdare ve ziyaretçi merkezi, kır kahvesi, kır lokantası, satış üniteleri yapılması planlanmaktadır (Trabzon Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	Kent Merkezindeki Sanayi Alanlarının Taşınması	Yerel Halk	Mevcut durum analizi, muhtemel taşınma modelleri, taşınma sonrası bölgenin dönüşüm fizibilitesi yapılmıştır (Trabzon Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	Kart61	Yerel Halk	Ailelerin temel ihtiyaçlarını kendilerinin alışveriş yaparak karşılamalarını sağlamaktadır (Trabzon Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	Aile, Çocuk ve Kadın Danışma Merkezi	Aile, Çocuklar ve Kadınlar	Aile, kadın ve çocuk için danışmanlık hizmeti sunmaktadır (Trabzon Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	Müzik Akademisi	Müzik Meraklıları	2019-2010 eğitim öğretim yılında toplamda 44 öğrenci, belirtilen branşlarda eğitim almaya devam ederek sanatsal katkıda bulunmaktadır (Trabzon Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	TRA-MEK Koordinatörlüğü	Yerel Halk	Her yaş ve eğitim düzeyindeki bireylere yönelik eğitim, sanat, spor ve meslek edindirme kursları düzenlenmektedir (Trabzon Büyükşehir Belediyesi, 2019: 1).
	COVID-19 Kapsamında Sosyal Yardım	Yerel Halk	COVID-19 virüs salgını ile mücadele etme kapsamında sosyal destek sağlamak amacıyla gıda ve temizlik malzemesi dağıtımı gerçekleştirilmiştir (Trabzon Büyükşehir Belediyesi, 2020: 1)
Kastamonu Belediyesi	Geçici Hayvan Bakım Evi	Sokak Hayvanları	Sahipsiz sokak hayvanlarını kısırlaştırılmakta, aşılınmakta, küpe ile işaretlenmekte ve alındığı ortama geri bırakılmakta ayrıca sahiplenmek isteyenlere

ORGANİZASYON VE YÖNETİM BİLİMLERİ DERGİSİ

Cilt 12, Sayı 2, 2020 ISSN: 1309-8039 (Online)

			yardımcı olunmaktadır (Kastamonu Belediyesi, 2020: 1).
	Öğrenci Çamaşırhanesi	Üniversite Öğrencileri	Üniversite öğrencilerinin çamaşırları yıkanmakta ve kurutma işlemleri titizlikle yerine getirilmektedir (Kastamonu Belediyesi, 2020: 1).
Rize Belediyesi	Rize'nin 2053'e Hazırlanma Projesi	Yerel Halk	Rize'yi 2053'e hazırlamak amacıyla akıllı şehirler, kentsel dönüşüm ve binalar, kurumsal kapasite ve yerel yönetim dışındaki aktörler, mevzuat, planlama ve kentsel tasarım ilişkisi, ulaşım, yaşam ve mekân kalitesi (kentsel estetik) gibi konularda sosyal projeler yapılmaktadır (Rize Belediyesi, 2020: 1).
	Kadın Sosyal Yaşam Merkezi	Kadınlar	Kadınların ev ekonomilerine katkı sağlayacağı ve el becerilerini geliştirebileceği gibi aynı zamanda kadınların el sanatlarını geliştirebilecekleri resim, müzik, yemek ve hobi kurslarına katılabilecekleri ve ürettikleri eserleri sergileyebilecekleri mekânlar oluşturulmaya çalışılmaktadır (Rize Belediyesi, 2019: 1).
Sinop Belediyesi	Geri Dönüşüm	Yerel Halk	Atık pil ve yağların, belediyenin alt yapısını kurduğu geri dönüşüm kutularına atılabılme imkânı sunulmaktadır (Sinop Belediyesi, 2020: 1).
	Sosyal Girişimcilik ve Yaratıcılık Merkezi	Yerel Halk	“Sürdürülebilir Kalkınma İçin Sosyal Girişimcilik ve Yaratıcılık Projesi” kapsamında Sinop şehrinin sürdürülebilir kalkınmasına katkı sağlayacak sosyal girişimcilik merkezinin organizasyon modeli oluşturulmuştur (Sinop Belediyesi, 2016: 1)
Zonguldak Belediyesi	Halk Günü Toplantıları	Yerel Halk	Halk günü toplantıları yapılarak, vatandaşların sorunlarına çözüm bulunulması amaçlanmaktadır (Zonguldak Belediyesi, 2020: 1).
Bolu Belediyesi	İbadethane Temizleme Hizmetleri	Yerel Halk	İbadethaneler temizlenerek, vatandaşların temiz yerlerde ibadet etmesi sağlanmaktadır (Bolu Belediyesi, 2020:1).
Bartın Belediyesi	Belediye Konservatuarı	Yerel Sanatçılar	Belediye bünyesinde genç yetenekli sanatçılara destek olmak amaçlanmaktadır (Bartın Belediyesi, 2020:1).
Giresun Belediyesi	Şehir Tiyatrosu	Yerel Halk	Çeşitli konularda halka tiyatro keyfi yaşatmak ve sanatsal çalışmalara destek vermek amaçlanmaktadır (Giresun Belediyesi, 2020: 1).
Artvin Belediyesi	Alzheimer Hastalarına Destek	Alzheimer ve Demans Hastaları	Vodafone ile yapılan işbirliği ile Alzheimer ve Demans hasta takip uygulaması geliştirilerek Alzheimer ve Demans hastalarının kaybolması engellenmeye

			çalışılmaktadır (Artvin Belediyesi, 2020: 1).
Amasya Belediyesi	Çocuk Yuvası	Çocuklar	Çocuk yuvasında, merak eden, sorgulayan ve araştıran, düşüncelerini korkmadan ifade eden, problem çözme becerisi gelişmiş, üretici, sanatı ve bilimi seven ve nitelikli bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır (Amasya Belediyesi, 2015: 1).
Bayburt Belediyesi	Amatör Spor Kulüplerine Destek	Yerel Sporcular	Bayburt'ta faaliyet gösteren 13 amatör spor kulübünü desteklenerek, spora ve sporcuya katkı sağlanması amaçlanmaktadır (Bayburt Belediyesi, 2020: 1).
Çorum Belediyesi	Engelli Eğitim Merkezi	Engelliler	Engelli vatandaşların belediye aracılığı ile eğitimsel faaliyetlere katılabilmesi sağlanmaktadır (Çorum Belediyesi, 2020: 1).
Düzce Belediyesi	Evde Sağlık ve Bakım Hizmetleri	İhtiyaç Sahipleri	Evde sağlık ve bakım hizmetlerinin yanı sıra gıda kurtarma projeleri, temizlik hizmetleri ve kıyafet yardımları yapılmaktadır (Düzce Belediyesi, 2020: 1).
Tokat Belediyesi	Trafik Eğitim Parkı	Çocuklar	Çocuklara trafik kurallarını öğretmek ve bu konudaki toplumsal bilinçlendirmeyi ailenin en değerli ferdiyle sağlamak amacıyla Trafik Eğitim Pisti 2015 yılında açılarak eğitim faaliyetine başlamıştır (Tokat Belediyesi, 2018: 1).
Gümüşhane Belediyesi	Engelli Bireylerin Suyu İndirimli Kullanma Projesi	Engelliler	Engelli vatandaşların kullandıkları su ücretlerine yüzde 50 indirim uygulanmaktadır (Gümüşhane Belediyesi, 2019: 1).
Karabük Belediyesi	Karabüklü Öğrencilere İzci Kampı Projesi	Yerel Öğrenciler	Fiziksel, psikolojik, zihinsel ve sosyal yönden çocukların gelişimine katkıda bulunmak, amacıyla 2009, 2010, 2011 ve 2012 yaz sezonunda toplam 600 öğrenci İstanbul Ümraniye İzci Kampına gönderilmiştir (Karabük Belediyesi, 2010: 1).

Tablo 1'de açıklanan projeler incelendiğinde engelliler, çocuklar, kadınlar, yaşlılar, öğrenciler, ihtiyaç sahipleri, sporcular, sanatçılar, hastalar, madde bağımlıları, çalışanlar, sokak hayvanları, üreticiler, müzik meraklıları, kamu ve özel sektör temsilcilerine yönelik sağlık, eğitim, spor, ulaşım, müzik, kültür, tiyatro, din, sosyal hizmet, Koronavirüs salgını, istihdam ve ekonomi olmak üzere birçok alanda sosyal girişimcilik uygulamalarının gerçekleştirildiği ya da yürütüldüğü görülmektedir.

Belediyeler tarafından gerçekleştirilen ya da yürütülen sosyal girişimcilik projelerinin sayısal ve yüzdesel dağılımı Tablo 2'de verilmektedir.

Tablo 2. Sosyal Girişimcilik Projelerinin Sayısal ve Yüzdesel Dağılımı

Belediye Adı	Sayı (Adet)	Yüzde (%)
Samsun Büyükşehir Belediyesi	9	22,5
Ordu Büyükşehir Belediyesi	6	15
Trabzon Büyükşehir Belediyesi	7	17,5
Kastamonu Belediyesi	2	5
Rize Belediyesi	2	5
Sinop Belediyesi	2	5
Zonguldak Belediyesi	1	2,5
Bolu Belediyesi	1	2,5
Bartın Belediyesi	1	2,5
Giresun Belediyesi	1	2,5
Artvin Belediyesi	1	2,5
Amasya Belediyesi	1	2,5
Bayburt Belediyesi	1	2,5
Çorum Belediyesi	1	2,5
Düzce Belediyesi	1	2,5
Tokat Belediyesi	1	2,5
Gümüşhane Belediyesi	1	2,5
Karabük Belediyesi	1	2,5
Toplam	40	100

Tablo 2 incelendiğinde belediyelerin Samsun (9), Ordu (6), Trabzon (7), Kastamonu (2), Rize (2), Sinop (2) ve diğerlerinden 1'er tane olmak üzere toplamda 40 tane sosyal girişimcilik projesi gerçekleştirdikleri ya da yürüttükleri görülmektedir. Yüzdesel olarak en çok sosyal girişimcilik uygulaması gerçekleştiren belediyelerin sırasıyla Samsun (%22,5), Trabzon (%17,5) ve Ordu (%15) büyükşehir belediyeleri olduğu görülmektedir. Bu bulgu büyükşehir belediyelerinde sosyal girişimcilğe daha çok önem verildiğini göstermektedir. Diğer yandan bu sonucun büyükşehirlerdeki imkânların daha iyi olmasından kaynaklandığı söylenebilmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Son yıllarda önemi hızla artan sosyal girişimcilik, toplumsal sorunları çözmeye yönelik bir girişimcilik türüdür. Amacı sadece üretim faktörlerini bir araya getirmek ve kar elde etmek olmayan sosyal girişimcilik, daha çok maddi çıkarların ön planda tutulduğu varsayılan günümüz toplum bireyleri arasında da bir dayanışma, birlik ve beraberlik oluşmasını sağlamaktadır. Örgütlerin asıl amaçları arasında sayılan topluma hizmet anlayışı için sosyal girişimciliğin desteklenmesi ve gelişmesinin sağlanması sayesinde, sosyal girişimcilik toplumsal kalkınmanın yapı taşı oluşturabilmektedir. Bu nedenle günümüzde örgütler, birçok sosyal girişimcilik örneğine tanıklık etmektedir. Sürekli değişen ve gelişen dünyada rekabet şartları insan ilişkilerini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu

bağlamda insanların daha barışçıl, mutlu ve eşit şartlarda yaşayabilmesi için sosyal girişimcilik olgusuna önem veren örgütler, olumlu bir imaj kazanmakta ve aynı zamanda toplumsal faydanın sağlanmasında yadsınamaz bir etkiye sahip olmaktadır. Küresel rekabetin çok yoğun yaşandığı ve teknolojik gelişmelerle birlikte rekabet kavramının çok farklı noktalara everildiği günümüzde varlıklarını devam ettirmek isteyen ya da farklılığını göstermek isteyen tüm özel ya da kamu kuruluşları sosyal girişimciliğin farkını anlamakta ve birçok sosyal girişimcilik faaliyetinde bulunmaktadır.

Yerel yönetimler Türkiye Cumhuriyeti Devlet teşkilatlanma yapısında yer alan önemli örgüt yapılarından biri olup, 5393 sayılı belediye kanunu ile yetkileri ve görevleri belirlenmiştir. Bu kanun kapsamında yerel yönetimlerin; *“imar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı, çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar gibi konularda görev ve sorumlulukları olduğu gibi aynı zamanda kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor, orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları, sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma”* gibi sosyal konularda da görev ve sorumlulukları bulunmaktadır (Belediye Kanunu, 2005: 6). Bu kapsamda, yerel yönetimlerin yönetim idaresindeki coğrafi bölgenin güzelleşmesinin yanında görevleri arasında halkın sosyal refahını arttırmaya yönelik birçok sorumluluğu da bulunmaktadır (Esmer vd., 2019: 180). Bu bağlamda yerel yönetimlerin sosyal girişimcilik olgusuna önem vermeleri gerekmektedir. Bu nedenle yerel yönetimlerin toplum yararına yapmış olduğu birçok sosyal girişimin olduğu görülmektedir. Bu çalışmada Türkiye’de belediyelerden yola çıkılarak, yerel yönetimlerin gerçekleştirmiş oldukları ve yürüttükleri sosyal girişimcilik faaliyetleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda, Türkiye Cumhuriyeti Karadeniz Bölgesi’nde bulunan 3’ü büyükşehir olmak üzere toplamda 18 ilin merkez belediyelerinin sosyal girişimcilik çalışmaları incelenmiş olup, belediyeler tarafından engelliler, çocuklar, kadınlar, yaşlılar, öğrenciler, ihtiyaç sahipleri, sporcular, sanatçılar, hastalar, madde bağımlıları, çalışanlar, sokak hayvanları, üreticiler, müzik meraklıları, kamu ve özel sektör temsilcilerine yönelik sağlık, eğitim, spor, ulaşım, müzik, kültür, tiyatro, din, sosyal hizmet, Koronavirüs salgını, istihdam ve ekonomi olmak üzere birçok alanda sosyal girişimcilik uygulamalarının gerçekleştirildiği ya da yürütüldüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca büyükşehir belediyelerinin daha çok sosyal girişimcilik faaliyetinde bulunduğu görülmektedir. Bu sonuç büyükşehir belediyelerinde sosyal girişimciliğe daha çok önem verildiğini göstermekte ya da bu sonucun büyükşehirlerdeki imkânların daha iyi olmasından kaynaklandığı söylenebilmektedir. Diğer yandan yerel

yönetimlerin asli görevleri arasında yer alan topluma hizmet etme anlayışının sosyal girişimcilik ile bütünleştiği anlaşılmaktadır. Karadeniz Bölgesinde bulunan 18 ilin merkez belediyelerinin sosyal girişimciliğin önemine vakıf oldukları ve toplumun her kesimine yönelik sosyal fayda sağlayacak projeler geliştirdikleri görülmektedir. Bu bağlamda yerel yönetimlerin siyasi beklentilerden uzak sosyal girişimcilik proje sayısını artırmaları, özellikle COVID-19 salgını nedeniyle salgınla mücadelede yönelik sosyal girişimcilik projeleri geliştirmeleri önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Abu-Saifan, S. (2012). Social Entrepreneurship: Definition and Boundaries. *Technology Innovation Management Review*, 2, 22-27. https://timreview.ca/sites/default/files/article_PDF/Saifan_TIMReview_February2012_0.pdf (30.09.2019).

Amasya Belediyesi. (2015). *Amasya Belediyesi Çocuk Yuvası*. <http://amasya.bel.tr/icerik/250/558/amasya-belediyesi-cocuk-yuvasi.aspx> (15.01.2020).

Artvin Belediyesi. (2020). *Alzheimer Hastalarına Destek*. <https://www.artvin.bel.tr/HaberDetay.aspx?276&ARTV%C4%BON%20BELED%C4%B0YES%C4%BONDEN%20ALZHE%C4%BOMER%20HASTALAR...> (25.01.2020).

Bartın Belediyesi. (2020). *Devam Eden Projelerimiz*. <http://bartin.bel.tr/devam-eden-projelerimiz/> (10.01.2020).

Bayburt Belediyesi. (2020). *Belediyemizden Amatör Spor Kulüplerine Destek*. <http://www.bayburt.bel.tr/haberler/1538/belediyemizden-amator-spor-kuluplerine-destek> (10.01.2020).

Belediye Kanunu. (2005). *Belediyenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları (Madde 14)*. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf> (16.03.2020).

Bolu Belediyesi. (2020). *Cami Temizlik Listesi*. <https://www.bolu.bel.tr/mudurlukler/kulturvesosyalisler/camitemizliklistesi/> (15.01.2020).

British Council. (2019). *Türkiye Sosyal Girişimcilerin Durumu*. https://www.britishcouncil.org.tr/sites/default/files/20190702_se_research_report_the_state_of_social_enterprise_in_turkey_tr_double_page.pdf (13.03.2020).

Çorum Belediyesi. (2020). *Engelli Eğitim Merkezi*. <https://eng.corum.bel.tr/kategori/engelli-egitim-merkezi/> (21.01.2020).

Davulcu, E. (2019). *Sosyal Girişimcilik Bağlamında Kırsal Kalkınma Yaklaşımı*. Türk Ocakları: <https://www.turkocaklari.org.tr/genc-kalemler/sosyal-girisimcilik-baglaminda-kirsal-kalkinma-yaklasimi-9547> (01.12.2019).

- Duniam, M., & Eversole, R. (2013). Social Enterprises and Local Government: A Scoping Study. Sydney: Australian Centre of Excellence for Local Government. https://www.uts.edu.au/sites/default/files/1362537723_Social_Enterprise_March_2013.pdf (18.11.2020).
- Düzce Belediyesi. (2020). *Sosyal İşler Yakından İlgileniyor*. <http://www.duzce.bel.tr/detay.asp?id=39406> (25.01.2020).
- Esmer, Y. (2019). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(65), 1041-1051. doi: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2019.3514>
- Esmer, Y., & Yüksel, M. (2018). Relationship between Entrepreneurship and Organization. E. Yıldırım, & H. Çeştepe içinde, *Globalization, Institutions and Socio-Economic Performance- Macro and Micro Perspectives* (s. 257-272). Berlin: Peter Lang GmbH. doi:10.3726/b14702
- Esmer, Y., Özbek, A., & Alan, M. A. (2019). Tekstil İşletmelerinde İnovasyon Uygulamalarına Yönelik Bir Araştırma: İstanbul Sanayi Odası Örneği. *Girişimcilik İnovasyon ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 129-144. doi:<https://doi.org/10.31006/gipad.631979>
- Esmer, Y., Yüksel, M., & Şaylan, O. (2019). Yerel Yönetimlerde İnovasyon Uygulamalarına Yönelik Bir Değerlendirme. *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 175-189.
- Giresun Belediyesi. (2020). *Belediyemizden Haberler*. <https://giresun.bel.tr/kucuk-tiyatro-severler-kitap-su-ile-tablet-cani-cok-sevdi/> (05.01.2020).
- Gusseinoval, D. (2015). Sosyal Girişimcilik Olgusu ve Bir Örnek Olay İncelemesi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Gümüşhane Belediyesi (2019). *Gümüşhane'de Engelli Bireyler Suyu İndirimli Kullanacak*. <http://www.gumushane.bel.tr/2/haber/detay/877/gumushanede-engelli-bireyler-suyu-indirimli-kullan/> (25.01.2020).
- Hogenstijn, M., Meerman, M., & Zinsmeister, J. (2018). Developing Stereotypes to Facilitate Dialogue between Social Entrepreneurs and Local Government. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 7(1), 1-18. doi:<https://doi.org/10.1186/s13731-018-0084-5>
- Irani, Z., & Elliman, T. (2008). Creating Social Entrepreneurship in Local Government. *European Journal of Information Systems*, 17(4), 336-342. doi:<https://doi.org/10.1057/ejis.2008.35>
- Karabük Belediyesi. (2010). *Karabüklü Öğrencilere İzci Kampı Projesi*. <https://www.karabuk.bel.tr/proje.asp?id=105> (10.01.2020).

Kastamonu Belediyesi. (2020). *Geçici Hayvan Bakım Evi*.
<https://www.kastamonu.bel.tr/v2/kurumsal/mudurluklerimiz/veteriner-isleri-mudurlugu/gecici-hayvan-bakim-evi/> (25.01.2020).

Kastamonu Belediyesi. (2020). *Öğrenci Çamaşırhanesi*.
<https://www.kastamonu.bel.tr/v2/portfolio/ogrenci-camasirhanesi/> (23.01.2020).

Koçak, O., & Kavi, E. (2014). Sosyal Politika Aktörü Olarak Sosyal Girişimci Belediyecilik. *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 3(6), 26-49.

Korosec, R. L., & Berman, E. M. (2006). Municipal Support for Social Entrepreneurship. *Public Administration Review*, 66(3), 448-462. doi:<https://www.jstor.org/stable/3843924>

Marshall, R. S. (2011). Conceptualizing the International For-Profit Social Entrepreneur. *Journal of Business Ethics*, 98(2), 183-198. doi:10.1007/s10551-010-0545-7

Oktay, E., Zeren, H. E., & Pekküçükşen, Ş. (2015). Belediyelerin Sosyal Girişimcilik Faaliyetlerinin Yerel Kalkınmaya Etkisi: Denizli Belediyesi Örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5(2), 267-276.

Ordu Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Lojistik Sektörüne Nitelikli Personel Yetiştirme*. Projeler:
<https://www.ordu.bel.tr/projeler-38-lojistik-sektorune-nitelikli-personel-yetistirme> (30.09.2019).

Ordu Büyükşehir Belediyesi. (2019). *4 Mevsim Ordu 1. Ulusal Fotoğraf Yarışması*. Projeler:
<https://www.ordu.bel.tr/projeler-20-4-mevsim-ordu-1-ulusal-fotograf-yarismasi-2016> (29.09.2019).

Ordu Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Gül Yetiştiriciliği Destekleme*. Projeler:
<https://www.ordu.bel.tr/projeler-24-gul-yetistiriciligini-destekleme-2015> (30.09.2019).

Ordu Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Ordu Su Kazalarını Engelleme Merkezi*. Projeler:
<https://www.ordu.bel.tr/projeler-19-ordu-su-kazalarini-engelleme-merkezi-oskem-2014-2015-2016> (29.09.2019).

Ordu Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Tenis Sporları Tesisi*. Projeler:
<https://www.ordu.bel.tr/projeler-18-tenis-sporlari-tesisi> (29.09.2019).

Ordu Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Ünye Akıllı Bisiklet*. Projeler:
<https://www.ordu.bel.tr/projeler-21-unye-akilli-bisiklet> (29.09.2019).

Özdevecioğlu, M., & Cingöz, A. (2009). Sosyal Girişimcilik ve Sosyal Girişimciler: Teorik Çerçeve. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (32), 81-95.

Pignet, S. (2015). *6 Personality Characteristics of A Good Social Entrepreneur*. Creators for Good: <https://www.creatorsforgood.com/2015/02/26/6-personality-characteristics-of-a-good-social-entrepreneur/> (11.10.2019).

Rahim, E. (2019). *10 Characteristics of a Social Entrepreneur*. Tweak Your Biz: <https://tweakyourbiz.com/business/entrepreneurship/characteristics-social-entrepreneur> (10.10.2019).

Rize Belediyesi. (2019). *Kadın Sosyal Yaşam Merkezi*. <http://www.rize.bel.tr/proje/kadin-sosyal-yasam-merkezi> (25.01.2020).

Rize Belediyesi. (2020). *Rize 2053'e Hazırlanıyor*. <http://www.rize.bel.tr/proje/rize2053> (10.01.2020).

Salomons, T. (2020). *Collaboration between Social Entrepreneurs and Local Governments: A Causation and Effectuation View*. Master Thesis, University of Twente, Entrepreneurship, Innovation & Strategy (EIS), Enschede.

Samsun Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Bağımlılar Tedavi, Rehabilitasyon Ve Hayata Kazandırma Merkezi*. Projeler: <https://www.samsun.bel.tr/proje/bagimlilar-tedavi-rehabilitasyon-ve-hayata-kazandirma-merkezi-projeleri> (10.01.2019).

Samsun Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Çocuk Köyü*. Projeler: <https://www.samsun.bel.tr/proje/cocuk-koyu-151-151> (30.09.2019).

Samsun Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Kadın Eğitim ve Kültür Geliştirme Merkezleri*. Projeler: <https://www.samsun.bel.tr/proje/kadin-egitim-ve-kultur-gelistirme-merkezleri> (10.01.2019).

Samsun Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Kültür Evleri Sitesi*. Projeler: <https://www.samsun.bel.tr/proje/kultur-evleri-sitesi-150-150> (30.09.2019).

Samsun Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Mavi Işıklar Eğitim, Dinlenme, Rehabilitasyon Merkezi ve Kampı*. Projeler: <https://www.samsun.bel.tr/proje/mavi-isklar-egitim-dinlenme-rehabilitasyon-merkezi-ve-kampi-145> (30.09.2019).

Samsun Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Samsun ve İlçeleri Aşevleri Projeleri*. Projeler: <https://www.samsun.bel.tr/proje/samsun-ve-ilceleri-asevleri-projeleri> (29.09.2019).

Samsun Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Yeni Huzur Evi Projesi*. Projeler: <https://www.samsun.bel.tr/proje/yeni-huzurevi-projesi-149> (30.09.2019).

Samsun Büyükşehir Belediyesi. (2019). *600 Bakıma Muhtaç Yaşlıya Evinde Bakım Hizmeti Verilecek*. Projeler: <https://www.samsun.bel.tr/proje/600-bakima-muhtac-yasliya-evinde-bakim-hizmeti-verilecek-152> (30.09.2019).

Samsun Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Samsun`da Sosyal Girişimcilik Eğitimi Verildi*. Bafra Haber: <http://www.bafrahabergazetesi.com/haber/6774/samsunda-sosyal-girisimcilik-egitimi-verildi.html> (20.11.2020).

Sharir, M., & Lerner, M. (2006). *Causing the Success of Social Ventures Initiated by Individual Social Entrepreneurs*. *Journal of World Business*, 41(1), 6-20. doi:10.1016/j.jwb.2005.09.004

Sinop Belediyesi. (2016). Sinop Hal Binası'na Sosyal Girişimcilik ve Yaratıcılık Merkezi. Mimarizm Mimarlık ve Tasarım Yayın Platformu: https://www.mimarizm.com/haberler/gundem/sinop-hal-binasi-na-sosyal-girisimcilik-ve-yaraticilik-merkezi_127712 (21.11.2020).

Sinop Belediyesi. (2020). *Geri Dönüşüm*. <https://www.sinop.bel.tr/Basvuru/geridonusum.html> (25.01.2020).

Şimşek, G., & Altun, F. (2020). Sosyal Belediyecilikte Sosyal Hizmetlerin ve Sosyal Girişimci Faaliyetlerin Rolü. *Sosyal Çalışma Dergisi*, 4(1), 55-61.

Taş, H. Y., & Şemşek, Y. (2017). Türkiye ve Dünya'dan Sosyal Girişimcilik Örnekleri ve İstihdama Katkıları. *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 6(16), 480-497.

Tokat Belediyesi. (2018). *Trafik Eğitim Parkı*. <http://tokat.bel.tr/sayfa/detay/1762> (10.01.2020).

Trabzon Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Aile, Çocuk ve Kadın Danışma Merkezi*. Anasayfa: <https://www.trabzon.bel.tr/fck-sayfalar.aspx?id=4297> (30.09.2019).

Trabzon Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Altundere Vadisi Sosyal Tesis Projesi*. Anasayfa: <https://www.trabzon.bel.tr/fck-sayfalar.aspx?id=4428> (29.09.2019).

Trabzon Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Kart61*. Anayasa: <https://www.trabzon.bel.tr/fck-sayfalar.aspx?id=4299> (28.09.2019).

Trabzon Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Kent Merkezindeki Sanayi Alanlarının Taşınması*. Anasayfa: <https://www.trabzon.bel.tr/fck-sayfalar.aspx?id=4440> (30.09.2019).

Trabzon Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Müzik Akademisi*. Anasayfa: <https://www.trabzon.bel.tr/fck-sayfalar.aspx?id=4309> (01.10.2019).

Trabzon Büyükşehir Belediyesi. (2019). *TRA-MEK Koordinatörlüğü*. Projeler: <https://www.trabzon.bel.tr/fck-sayfalar.aspx?id=4460> (30.09.2019).

Trabzon Büyükşehir Belediyesi. (2020). Trabzon Büyükşehir Belediyesi'nden Sosyal Yardım Atağı. Haber Türk: <https://www.haberturk.com/trabzon-haberleri/77192482-trabzon-buyuksehir-belediyesinden-sosyal-yardim-atagi> (20.11.2020).

Tutar, H., & Altınkaynak, F. (2014). *Girişimcilik (Temel Girişimcilik ve İş Kurma Süreci)* (2. Baskı.). Ankara: Detay Yayıncılık.

Verdi, F. (2018). *Başarılı Sosyal Girişimcilerin 5 Ortak Özelliği*. Sosyalup: <http://sosyalup.net/basarili-sosyal-girisimcilerin-5-ortak-ozelligi/> (11.10.2019).

Zonguldak Belediyesi. (2020). *Belediye Başkanımız Halk Günü Toplantılarına Devam Ediyor*. <http://zonguldak.bel.tr/belediye-baskanimiz-halk-gunu-toplantilarina-devam-ediyor.html/> (23.01.2020).

